

Twee bezenderde ooievaars uit Zwin Natuur Park (Knokke-Heist) overleden in Spanje

Afgelopen weekend zijn twee ooievaars, die bezenderd werden in Het Zwin Natuur Park (Knokke-Heist), overleden. Elektrocutie is een mogelijke doodsoorzaak. Er zijn nu nog acht bezenderde ooievaars in leven.

Trektocht

De omgekomen twee jonge vogels, Gerana en Mathilde, geboren en bezenderd in 2021, waren amper een week geleden vanuit het Zwin aan hun eerste zuidwaartse trek begonnen. De vogels trokken in sneltreinvaart door Frankrijk en legden op amper drie dagen tijd bijna 1000 km af, wat een opvallende prestatie is. Ze bleven bij elkaar tot aan de Frans-Spaanse grens. Daar scheidden hun wegen om een onbekende reden.

Gerana bleef op 26 augustus achter in een bergvallei net ten zuiden van de grens, en stierf daar later die dag om een onbekende oorzaak.

Mathilde trok op die datum verder Spanje in, en bereikte ca. 285 kilometer verder een plek op iets minder dan 100 kilometer van de hoofdstad Madrid. Daar liep het ook voor deze vogel fout. Elektrocutie kan een mogelijke doodsoorzaak zijn van Mathilde.

Vaak voorkomende doodsoorzaak

Elektriciteitspalen lijken banale constructies in het landschap. Ooievaars en andere vogels zitten er vaak op te rusten. Ze zijn hoog, het is er veilig en er is een goed zicht op het omringende landschap. Deze palen kunnen echter een groot gevaar vormen voor grote vogels. Ooievaars hebben lange vleugels, en daardoor lopen ze het risico dat hun vleugels tegelijkertijd twee kabels raken of tegelijk een kabel en de paal of pyloon raken, die als geleider in contact staat met de grond. Dan krijgen ze een enorme stroomstoot door hun lichaam, met dodelijke afloop.

Het is bekend dat hierdoor jaarlijks grote aantallen grote vogels omkomen, waaronder ook veel ooievaars. Vooral jonge vogels blijken kwetsbaar te zijn. Bepaalde studies elders in Europa wijzen uit dat tot 25% van de jonge ooievaars in een bepaalde populatie door elektrocutie kunnen omkomen. Slechts een minderheid van de jonge vogels wordt oud genoeg om later zelf voor het nageslacht te zorgen.

Mathilde zou dus lang niet de eerste noch de laatste ooievaar zijn die zo aan haar einde komt. In de winter 2019-2020 stierf een andere Zwin-zenderooievaar, Emily, met zekerheid door elektrocutie in Noord-Marokko.

Gevaren tijdens de trek

De recente dood van de twee zenderooievaars toont aan welke gevaren deze vogels dagelijks moeten trotseren. Vooral tijdens de trek zijn ze kwetsbaar. Dan komen ze op onbekende plaatsen, waar ze niet vertrouwd zijn met de gevaren. De kwetsbaarheid is het grootst voor jonge vogels die hun eerste trektocht ondernemen.

De voorbije jaren had het Zwin Natuur Park geluk met de zenderooievaars: van de 7 vogels die in 2019 en 2020 een zender kregen, zijn er nog altijd 5 in leven. Alle vogels overleefden bovendien hun eerste zuidwaartse trektocht. De 2 vogels die eerder stierven, Emily en Guido, kwamen beide om in het tweede deel van de winter, op hun overwinteringsplaats in Marokko.

Zenderproject

Het Zwin Natuur Park zet sinds 2019 in op het bezenderen van jonge ooievaars. De bezendering kadert in het wetenschappelijk onderzoek dat het natuurpark samen met het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) naar deze beschermde diersoort voert. De voorbije drie jaar werden twaalf ooievaarsjongen van een zender voorzien.

Nog 8 zenderooievaars van het Zwin in leven

Het Zwin Natuur Park zet samen met het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen het zenderproject verder. Er zijn momenteel nog acht zenderooievaars van het Zwin in leven: Hadewych, Reinout, Kris, Cora, Esperanza, Leon, Spencer en Murshid. Het park volgt die vogels verder op de voet.

[www.zwin.be]